

Vigilància epidemiològica del VIH i la SIDA a Catalunya

Informe anual 2020

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

Autors:

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT)

Alguns drets reservats

© 2021, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de CreativeComons](#)

Edita:

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT)

30 de novembre de 2021

URL:

www.cceiscat.cat

Suggeriment per a la citació de l'informe complet:

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT). Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la Sida a Catalunya. Informe anual 2020. Badalona: CEEISCAT; 2021.

Sumari

1	Introducció	4
2	Resum executiu	5
3	Situació epidemiològica del VIH i la SIDA a Catalunya	7
3.1	Evolució de l'epidèmia del VIH i la SIDA a Catalunya	7
3.2	Anàlisi descriptiva dels nous diagnòstics de VIH i la Sida a Catalunya l'any 2020	7
3.2.1	Nous diagnòstics de VIH i Sida per Regió Sanitària	7
3.2.2	Nous diagnòstics de VIH i Sida segons sexe i edat	8
3.2.3	Nous diagnòstics de VIH i Sida segons país de naixement	10
3.2.4	Nous diagnòstics de VIH i SIDA segons via de transmissió	12
3.2.5	Recompte de CD4 al moment del diagnòstic	15
3.2.6	Diagnòstic tardà entre els nous diagnòstics de VIH	17
3.2.7	Diagnòstic tardà avançat	19
3.2.8	Malaltia indicativa de Sida	20
4	Altres malalties infeccioses en els nous diagnòstics de VIH i Sida	21
5	Conclusions	22
6	Taules	24
7	Referències	27

1 Introducció

La planificació en la resposta a l'epidèmia de la infecció per VIH requereix disposar d'informació sistemàtica sobre diversos aspectes, pel que es precis implementar sistemes d'informació epidemiològica amb diversos objectius i fent especial atenció a diferents subpoblacions.

Entre aquests sistemes, ocupen un lloc clau els que recullen informació poblacional sobre nous diagnòstics de VIH i de la Sida. En aquest sentit, a Catalunya, la Sida és una malaltia de declaració obligatòria (MDO) individualitzada des de 1987 mentre que la infecció pel VIH va ser de notificació voluntària i hospitalària des de l'any 2001 fins al 2010. Amb la publicació del decret 67/2010, de 25 de maig, la infecció pel VIH passa a ser una malaltia de declaració obligatòria individualitzada, amb complementació per part del professional sanitari d'una enquesta epidemiològica estandarditzada, integrant-se així dins dels circuits de vigilància epidemiològica de Catalunya [1] formant part del Sistema de malalties de declaració obligatòria individualitzada (MDO) [1].

Les dades presentades en el present informe es basen en l'anàlisi de les declaracions del VIH i la Sida, segons definició de cas [2] i té com a objectius descriure les característiques epidemiològiques dels nous diagnòstics de VIH i Sida per a l'any 2020 i de les tendències dels darrers deu anys.

Fins al 2019, la situació epidemiològica a Catalunya així com a la resta d'Europa mostrava una lleu tendència descendent pel que fa al VIH. Com es veurà a continuació, l'any 2020 s'ha incrementat notablement aquests descens, que cal tenir en compte que a part d'una possible disminució en el nombre de noves infeccions, la pandèmia de SARS-CoV2 i el seu impacte en els programes diagnòstics, serveis assistencials i els propis sistemes d'informació i de vigilància epidemiològica, pot haver emmascarat notablement la situació real d'aquesta infecció.

2 Resum executiu

Objectius:

- Quantificar els nous diagnòstics de VIH i de Sida per a l'any 2020 així com la seva evolució temporal.
- Descriure les característiques epidemiològiques de les persones recentment diagnosticades d'infecció per VIH i Sida.
- Contribuir a la vigilància epidemiològica nacional e internacional de la infecció pel VIH.

Metodologia:

S'han inclòs els nous diagnòstics de VIH i Sida notificats al Registre del VIH i la Sida de Catalunya.

Les taxes per 100.000 habitants han estat calculades en base a les dades aportades per l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) segons el total de població a 1 de gener de l'any incident.

S'ha definit diagnòstic tardà de la infecció pel VIH quan la xifra del recompte de CD4 més pròxima al diagnòstic és inferior a 350 cels/microlitre (μL) i amb malaltia avançada quan el recompte de CD4 és inferior a 200 cels/ μL .

Principals resultats:

L'any 2020 es van notificar 329 nous diagnòstics de VIH, el que suposa una taxa de 4,2/100.000 habitants i una reducció del 50% respecte l'any anterior. El 87% eren homes i la mitjana d'edat al diagnòstic va ser de 36 anys. La transmissió en homes que mantenen relacions sexuals amb d'altres homes (HSH) va ser la més freqüent, 62%, seguida de l'heterosexual, 20% i la que es produeix en persones que s'injecten drogues (PID) 5%. El 62% dels nous diagnòstics d'infecció per VIH van ser en persones nascudes fora l'estat espanyol, majoritàriament provinents de l'Amèrica Llatina i Carib. El 43% dels nous diagnòstics van presentar diagnòstic tardà. Es van notificar 29 diagnòstics de Sida, el 76% dels quals van ser diagnòstics alhora al diagnòstic de VIH. El 33% dels nous diagnòstics de VIH havien presentat un diagnòstic previ d'ITS.

La tendència en les taxes totals per al període 2010-2020 es descendent així com en homes i dones. Els homes presenten percentatges superiors d'infecció a les

dones en tot el període. Segons via de transmissió, s'observa un descens en els diagnòstics en PID i en els homes i dones heterosexuales mentre que, els HSH han mantingut un creixement del 2010 al 2015 i a partir d'aquesta data mostren certa estabilització. El percentatge de persones diagnosticades nascudes fora l'estat espanyol va oscil·lar entre el 45% al 62% en el període 2010-2020, presentant una tendència creixent des de el 2017.

El diagnòstic tardà es manté sense canvis a nivell global incrementant un 14% el diagnòstic tardà avançat respecte l'any 2019.

3 Situació epidemiològica del VIH i la SIDA a Catalunya

3.1 Evolució de l'epidèmia del VIH i la SIDA a Catalunya

Durant la darrera dècada, el nombre de nous diagnòstics de VIH per 100.000 habitants ha presentat una lleugera i gradual disminució, des de taxes d'11,6 casos al 2010 als 8,5 casos l'any 2019, fet també descrit als països de zona UE/EEA on segons les darreres dades disponibles a l'informe del ECDC [3] els nous diagnòstics disminuïen un 9%.

L'any 2020, el nombre casos de VIH va disminuir en un 50% respecte l'any anterior amb un total de 329 nous diagnòstics, corresponent a una taxa de 4,2 casos per cada 100.000 habitants (figura 1).

Pel que fa a la Sida, durant el període 2010-2019 segueix la tendència descendent amb una mitjana anual de període de 130 casos. L'any 2020, disminueixen en un 58% el nombre de casos de Sida respecte l'any anterior, passant de 69 casos al 2019 a 29 casos pel 2020, corresponent a una taxa de 0,4 casos de Sida per a cada 100.000 habitants (figura 1).

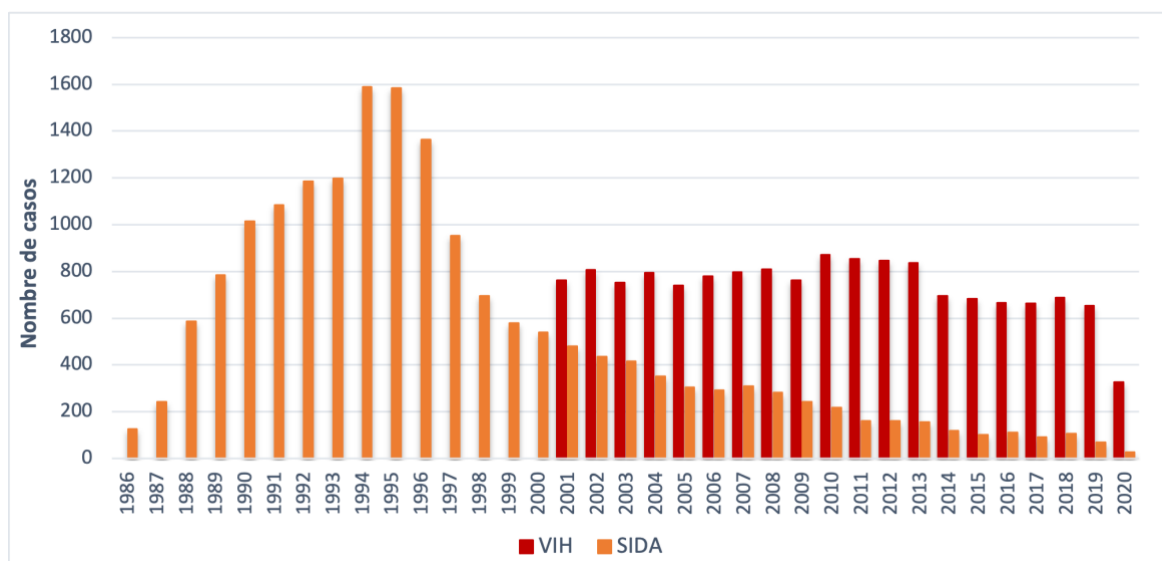

Figura 1- Evolució anual dels diagnòstics del VIH i la SIDA, Catalunya 1986-2020

3.2 Anàlisi descriptiva dels nous diagnòstics de VIH i la Sida a Catalunya l'any 2020

3.2.1 Nous diagnòstics de VIH i Sida per Regió Sanitària

L'any 2020, les diferències entre les taxes de VIH en les Regions Sanitàries a Catalunya van oscil·lar entre els 5,4 casos per 100.000 habitants a la Regió

Sanitària de Barcelona, regiò on es van notificar el 83% del total dels nous diagnòstics, fins als 0,6 casos per cada 100.000 habitants a la Regió Sanitària de les Terres de l'Ebre. L'Alt Pirineu i Aran va ésser la única Regió Sanitària sense cap diagnòstic notificat l'any 2020 (figura 2).

Pel que fa a la Sida, les diferències entre les taxes en les Regions Sanitàries van oscil·lar entre els 1,1 casos per 100.000 habitants a la Regió Sanitària de Barcelona, fins als 0,2 casos per cada 100.000 habitants a la Regió Sanitària de la Catalunya Central. A les Regions Sanitàries de les Terres de l'Ebre, l'Alt Pirineu i Aran no es va notificar cap cas de Sida l'any 2020 (figura 2).

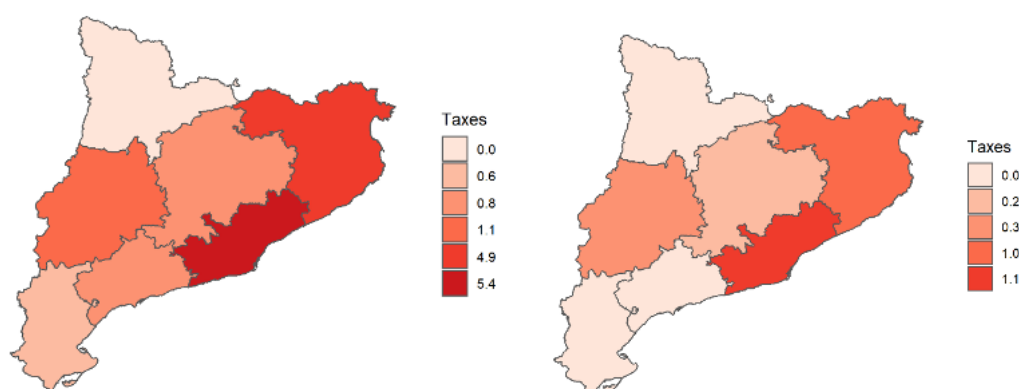

Figura 2. Distribució de les taxes per 100.000 habitants dels nous diagnòstics notificats de VIH (esquerra) i Sida (dreta) per Regió Sanitària, Catalunya 2020.

3.2.2 Nous diagnòstics de VIH i Sida segons sexe i edat

L'any 2020, els homes van representar el 88% (287) dels nous diagnòstics de VIH mentre que les dones el 13% (42) amb una raó home : dona de 7 i seguint la mateixa tendència de l'any anterior.

Durant el període 2010-2019, les taxes globals van disminuir en un 30% i un 26% pel global i pels homes. Per a les dones es va observar un descens major, del 50%, seguint també la tendència europea [3]. Les taxes en homes es van moure en valors d'entre 5 i 8 vegades superiors a la de les dones per a tot el període. L'any 2020, la taxa tant global com per homes es va reduir respecte l'any anterior en un 51% i en un 49% per a les dones. La taxa en homes va ser de 7,5 casos per cada 100000 habitants i de 1,06 casos per a les dones (Figura 3).

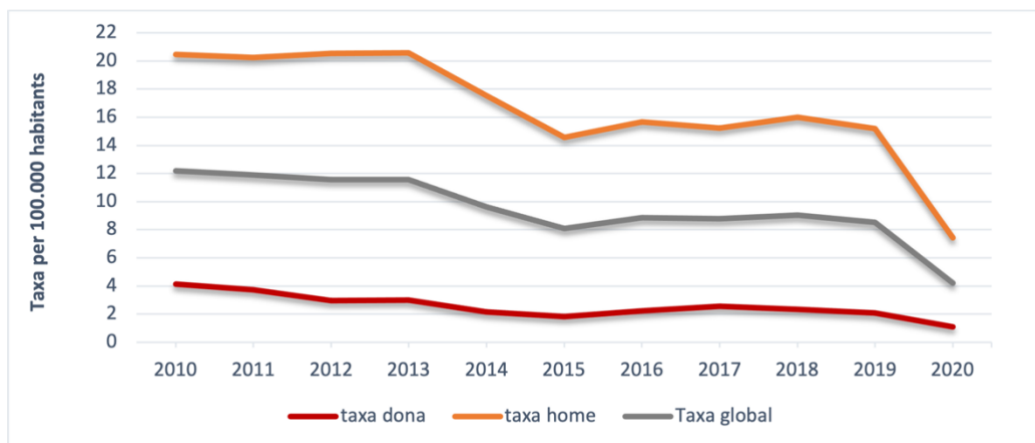

Figura 3. Evolució de la taxa per 100.000 habitants dels nous diagnòstics de VIH segons sexe, Catalunya, 2010-2020.

Pel que fa als nous diagnòstics de Sida, el 79% dels casos van ser homes (23) i el 21% dones (6) amb una raó home : dona de 3,8 i una taxa per cada 100000 habitants de 0,6 i 0,1, respectivament. Aquestes taxes s'han reduït respecte l'any anterior tant en global com per homes i dones, 59%, 60% i 54%, respectivament.

La mitjana d'edat dels casos notificats de VIH va ésser de 36 anys, 35 anys en els homes i 37 anys en les dones. Segons grup d'edat, el 44% del total de nous diagnòstics de VIH l'any 2020 tenien entre 30-39 anys, el 29% entre 20-29 anys i el 27% tenien 40 anys o més (figura 4), seguint la mateixa tendència segons grup d'edat dels darrers cinc anys (figura 5). Per als homes el grup majoritari era dels 30-39 anys (42%) i per les dones el grup d'entre els 20-29 anys amb el 38% dels casos (figura 4).

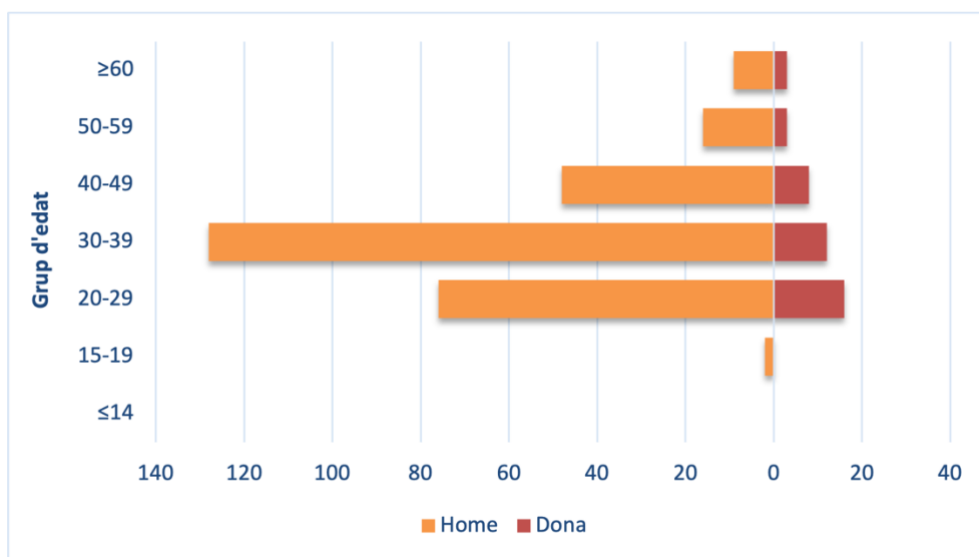

Figura 4. Distribució dels nous diagnòstics de VIH segons grup d'edat i sexe, Catalunya, 2020.

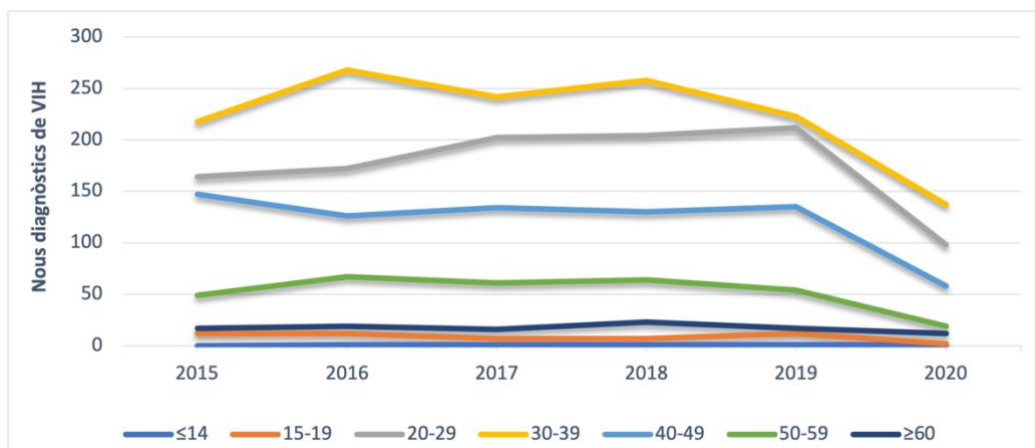

Figura 5. Evolució dels nous diagnòstics de VIH segons grup d'edat, Catalunya, 2015-2020.

Respecte a la Sida, la mitjana d'edat dels casos notificats es va situar en 44 anys, 43 anys en els homes i 48 anys en les dones. Les dones incrementen en 2 anys la mitjana d'edat entre els diagnòstics de Sida respecte l'any anterior. El 39% dels casos per als homes es va situar en el grup d'entre 40-49 anys i el 33% dels casos per les dones entre els 30-39 anys (figura 6).

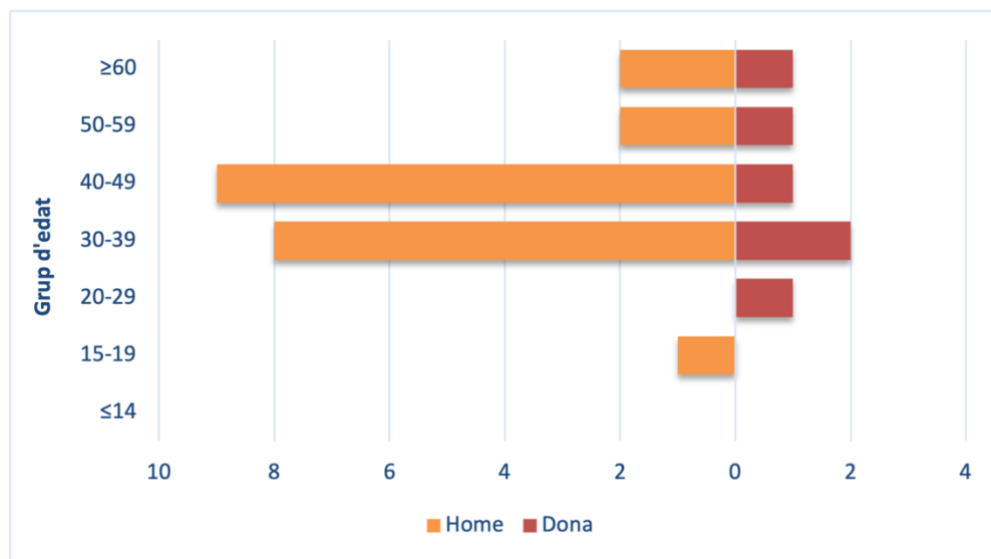

Figura 6. Distribució dels nous diagnòstics de Sida segons grup d'edat i sexe, Catalunya, 2020.

3.2.3 Nous diagnòstics de VIH i Sida segons país de naixement

L'any 2020 es van notificar un total de 114 nous diagnòstics de VIH en persones nascudes a Espanya i 187 en persones nascudes fora de l'estat espanyol (en un 8,5% es desconeixia el país de naixement). Per tant, d'entre els que es coneixia el país de naixement, el 62% dels casos van estar diagnosticats en persones

nascudes fora de l'estat espanyol, representant una taxa de 11,8 casos per 100.000 habitants entre la població estrangera a Catalunya. Per al període 2010-2020, ha disminuït en major proporció la taxa en persones nascudes fora de l'estat espanyol que en autòctons, 71% i 64%, respectivament. Tot i que, el percentatge de casos entre els estrangers s'ha mantingut constant fins a l'any 2017, on a partir d'aquesta data s'incrementa el percentatge arribant a valors superiors al 60% al 2019 i 2020 (figura 7).

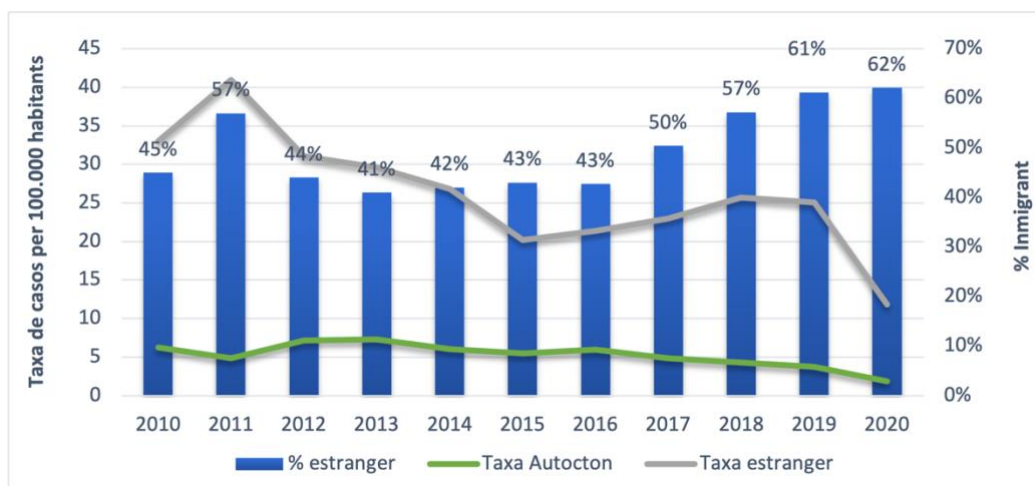

Figura 7. Evolució del percentatge i taxa de nous diagnòstics de VIH en persones nascudes fora l'estat espanyol, Catalunya, 2010-2020.

El país de procedència majoritari entre els nous diagnòstics de VIH i Sida entre les persones nascudes fora de l'estat espanyol per a l'any 2020 va ser l'Amèrica Llatina i Carib, 70% i 56%, respectivament (figura 8).

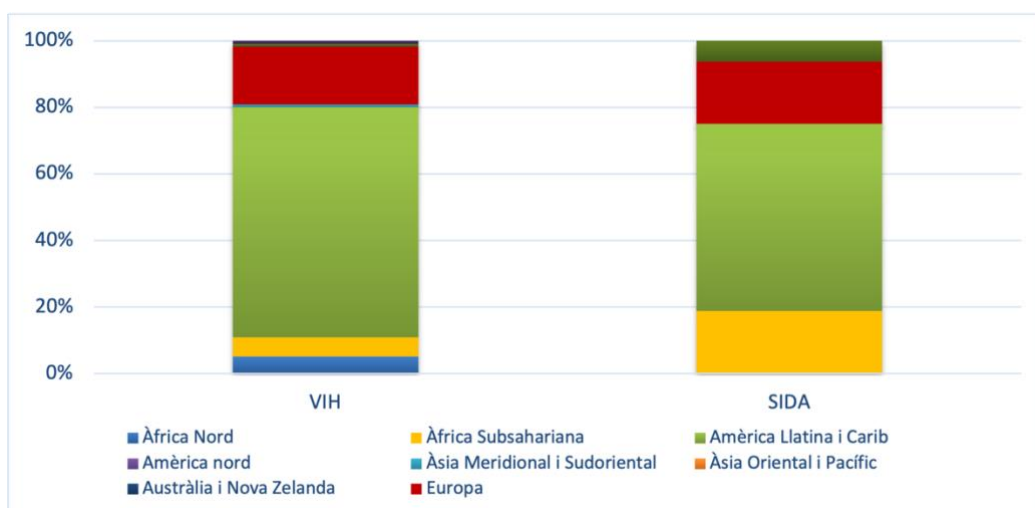

Figura 8. Distribució segons país de naixement dels nous diagnòstics de VIH i Sida entre les persones nascudes fora l'estat espanyol, Catalunya, 2020.

Tant els homes com les dones nascuts fora de l'estat espanyol es van veure més afectats pel VIH i la Sida que els autòctons (figura 9).

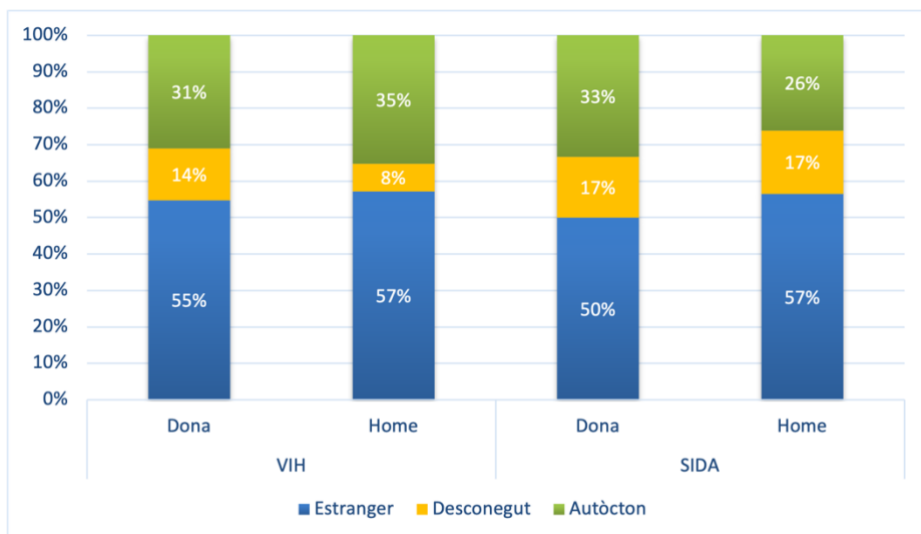

Figura 9. Distribució segons sexe i país de naixement dels nous diagnòstics de VIH i Sida, Catalunya, 2020.

3.2.4 Nous diagnòstics de VIH i SIDA segons via de transmissió

Durant l'any 2020, més de la meitat dels nous diagnòstics de VIH notificats van ser en HSH (62%) i un 11% i un 9% en homes i dones heterosexuales, respectivament. Es van notificar 18 diagnòstics en PID (5%) i 16 diagnòstics en transsexuals (5%). En un 7% es desconeixia la via de transmissió (figura 10). L'any 2020, la disminució en el nombre de casos es generalitzada per a totes les vies de transmissió, afectant sobretot a homes i dones heterosexuales amb una disminució respecte l'any anterior del 64% i 52%, respectivament. Els diagnòstics en HSH i les PID van disminuir un 48% i un 41%, respectivament (figura 11).

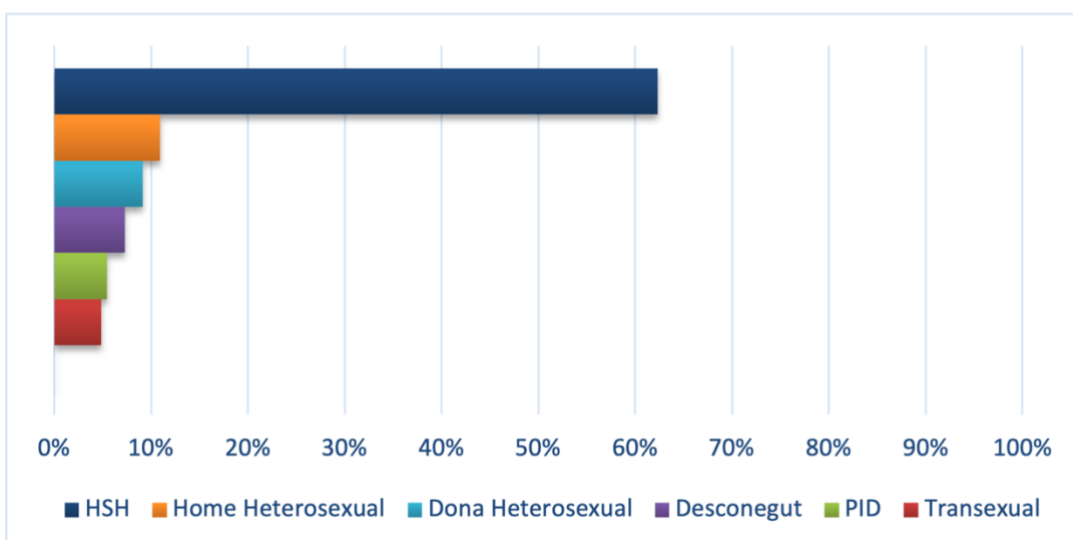

Figura 10. Distribució dels nous diagnòstics de VIH segons via de transmissió, Catalunya, 2020.

Tant les dones i homes heterossexuals com les PID s'han mantingut relativament estables en la distribució del percentatge de casos segons via de transmissió durant el període 2010-2019 amb una mitjana del 10%,14% i 6%, respectivament i una disminució per al període del 45%, 34% i 40%, respectivament (figura 11), de la mateixa manera que succeeix a l'estat espanyol segons les dades disponibles del Centro Nacional de Epidemiologia [4] amb un descens progressiu en les taxes des del 2010 en les PID, dones i homes heterossexuals. Els HSH presenten el percentatge més alt per a tot el període amb una mitjana anual del 59%. Han mantingut un creixement des del 2010 al 2015 i a partir d'aquesta data mostren certa estabilització (figura 11). Durant tot el període 2010-2020 es va notificar 3 casos per transmissió vertical importats. Finalment, destacar el descens en el període d'estudi del nombre de casos amb via de transmissió desconeguda, passant del 16% l'any 2010 al 7% per al 2020 (figura 11).

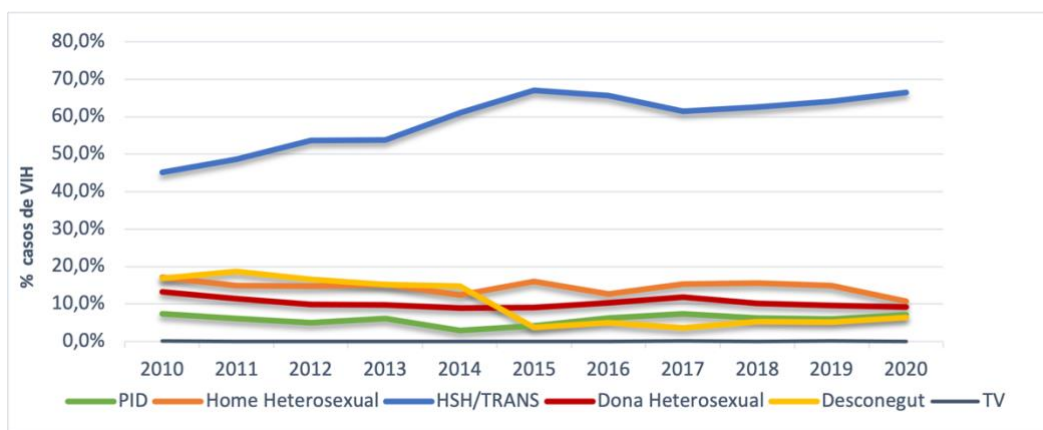

Figura 11. Evolució del percentatge de nous diagnòstics de VIH segons via de transmissió, Catalunya, 2010-2020.

El grup d'edat majoritari en totes les vies de transmissió i superior al 40% per l'any 2020 ha estat el grup d'entre 30-39 anys, a excepció de les dones heterossexuals amb majoria (37%) entre els 20-29 anys (figura 12).

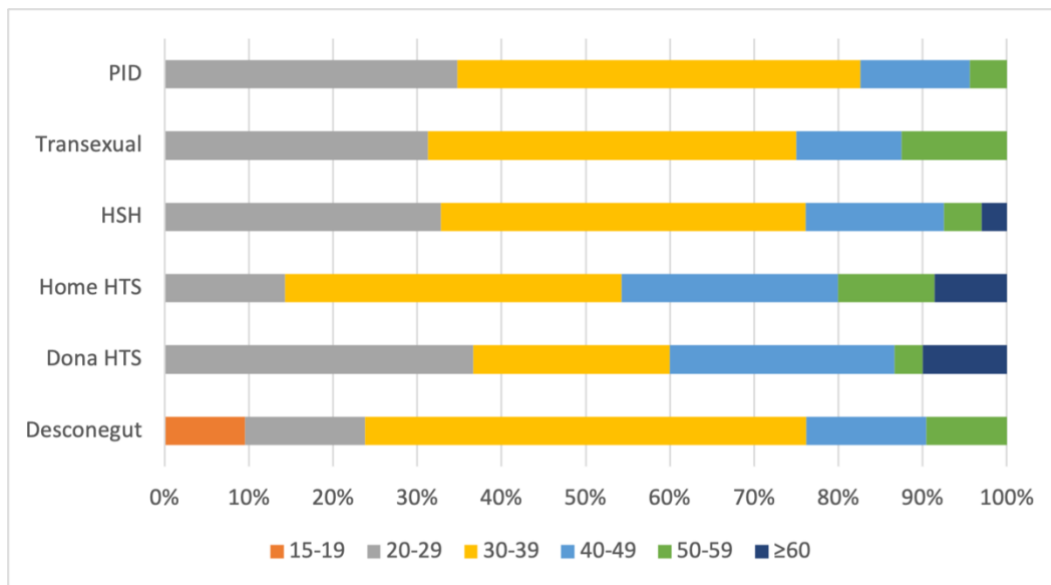

Figura 12. Distribució dels nous diagnòstics de VIH segons grup d'edat i via de transmissió, Catalunya, 2020.

Segons país de naixement, en totes les vies de transmissió i sobretot a partir de 2017, els nous diagnòstics de VIH entre les persones nascudes fora l'estat espanyol es mantenen per sobre els autòctons (figura 13).

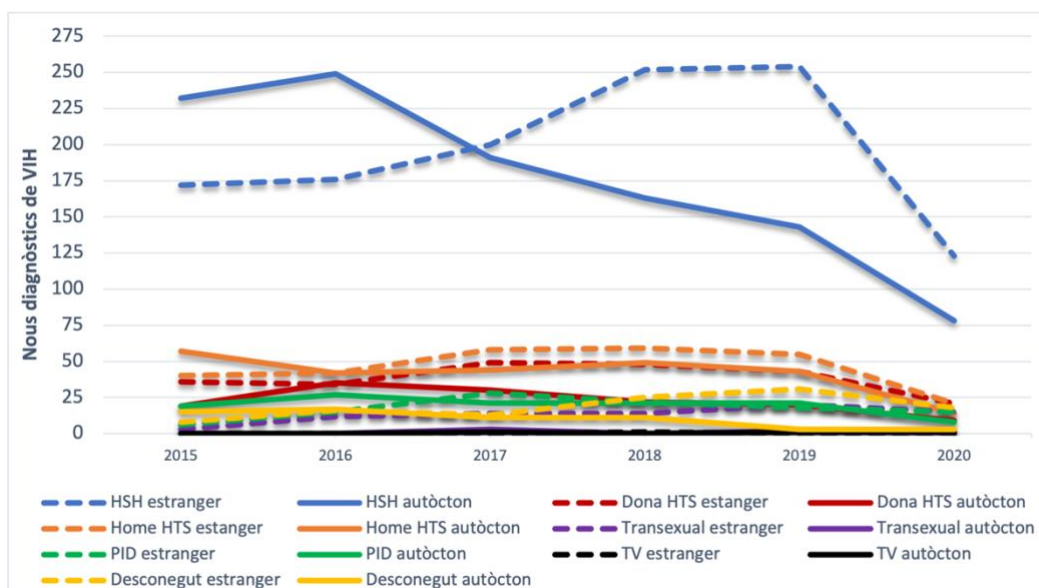

Figura 13. Evolució dels nous diagnòstics de VIH segons via de transmissió i país de naixement, Catalunya, 2015-2020.

Pel que fa a als nous diagnòstics de Sida l'any 2020, el 41% van ser diagnosticats en HSH, un 14% en dones heterosexuales, un 10% en homes heterosexuales, transsexuals i PID, i en un 14% la via de transmissió era desconeguda (figura 14).

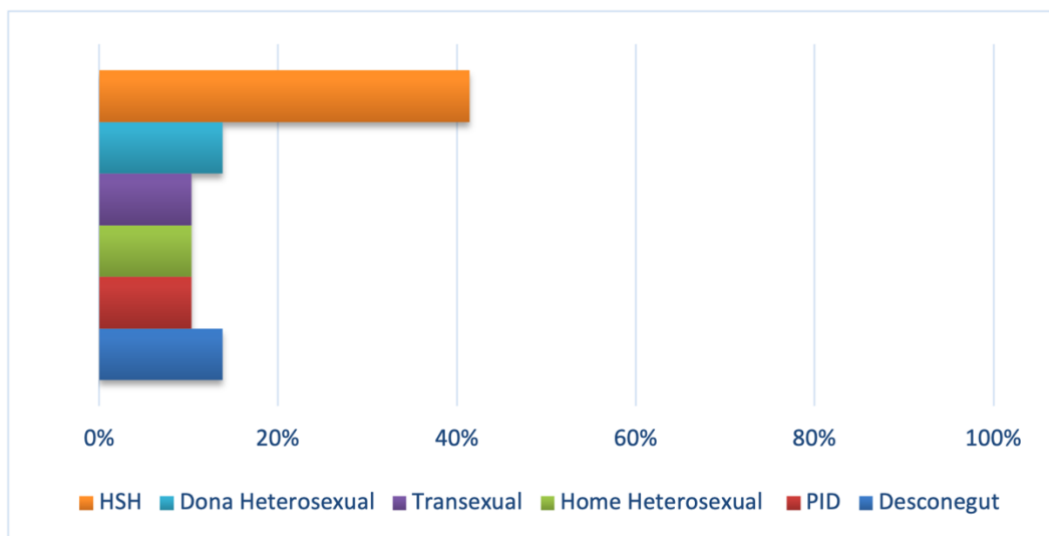

Figura 14. Distribució dels nous diagnòstics de Sida segons via de transmissió, Catalunya, 2020.

3.2.5 Recompte de CD4 al moment del diagnòstic

L'any 2020, del total de 329 nous diagnòstics de VIH, en un 86% (285) es reportava informació sobre el recompte de limfòcits CD4. D'aquests, la mediana en el recompte de CD4 entre els nous diagnòstics de VIH va ésser de 392 i de 390 entre els que havien iniciat tractament antiretroviral (TAR) (83%). Durant el període 2011-2020, es va observar un augment en la mediana del recompte de CD4 a l'inici del TAR, mentre que per a l'any 2011 la mediana va ser de 239 cels/ μ L al 2020 va incrementar un 63% arribant a 390 cels/ μ L (figura 15).

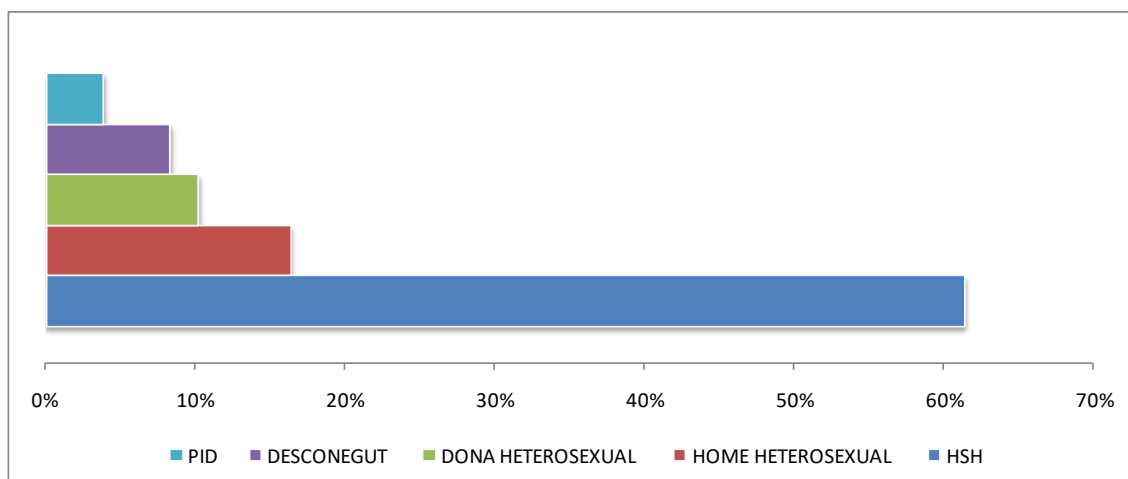

Figura 10. Percentatge de nous diagnòstics de VIH segons grup de transmissió, Catalunya, 2019.

La distribució del recompte de CD4 entre els nous diagnòstics de VIH va ser un 34% amb CD4 >500, 23% amb CD4 entre 350-500, un 19% amb diagnòstic tardà,

entre 200-350 CD4, i un 24% amb diagnòstic tardà avançat, CD4 <200 (figura 15), mantenint la distribució respecte l'any 2019.

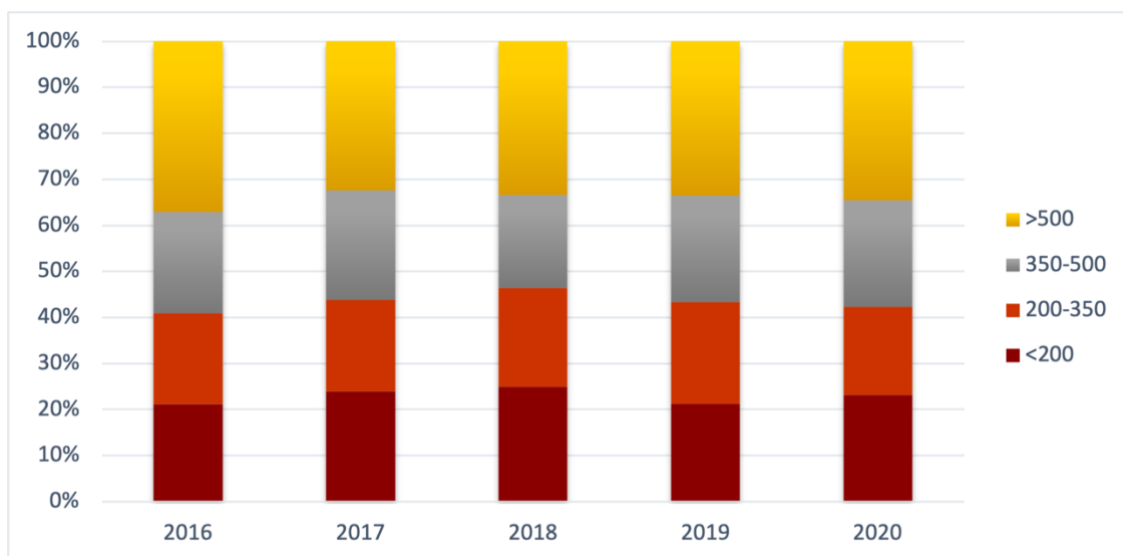

Figura 16. Evolució de la distribució del recompte de CD4 en els nous diagnòstics de VIH. Catalunya, 2016-2020.

Per l'any 2020 els HSH van presentar percentatges superiors per a CD4>500, (38%). Les dones heterosexuales van presentar percentatges superiors (36%) per a CD4<200 respecte a les altres vies de transmissió (figura 17).

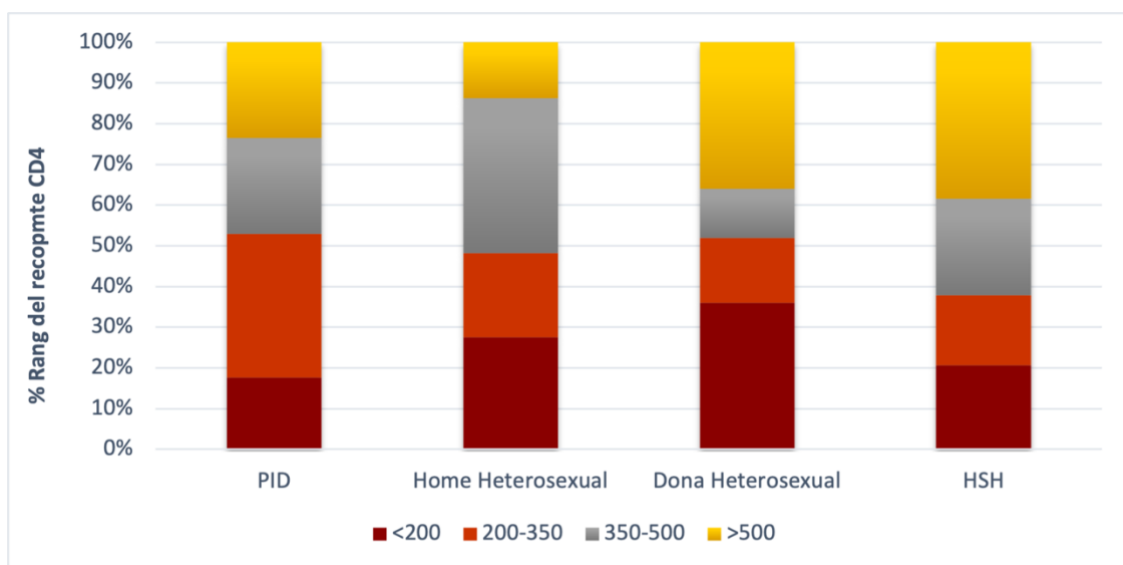

Figura 17. Distribució del recompte de CD4 en els nous diagnòstics de VIH segons via de transmissió, Catalunya 2020.

Segons grup d'edat, a excepció del grup de menors de 14 anys, amb tan sols un cas debutant amb Sida de 19 anys, s'observen diferències en el retràs diagnòstic. Aquest, es manté al voltant del 43% en tots els grups, a excepció del grup de 50-59 anys que incrementa fins al 47%. Percentatges per sobre de 500 CD4 estan al

voltant del 35% en tots els grups a excepció dels majors de 60 anys que baixen fins al 8% (figura 18).

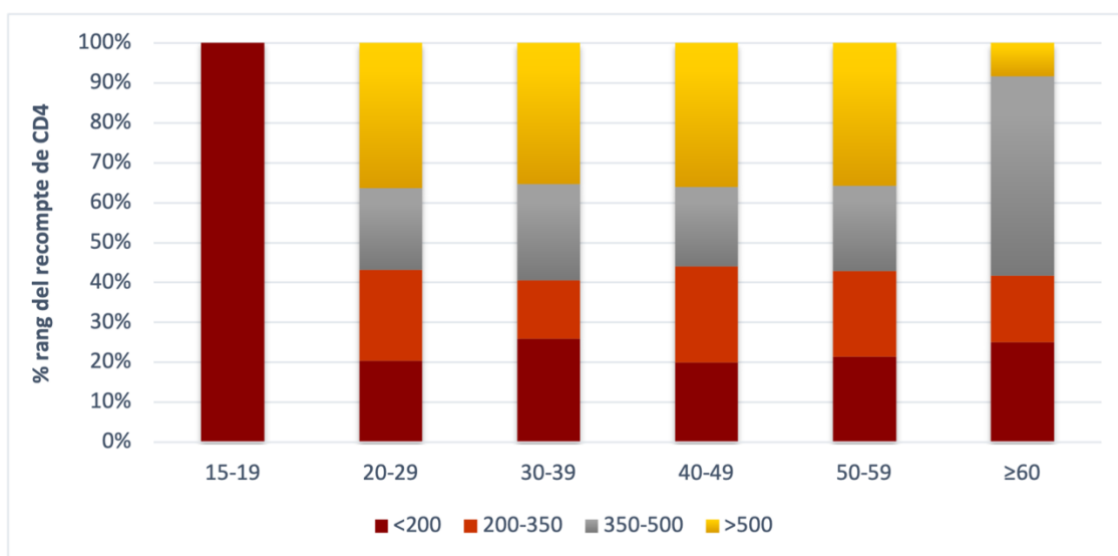

Figura 18. Distribució del recompte de CD4 al diagnòstic de VIH segons grup d'edat, Catalunya 2020.

3.2.6 Diagnòstic tardà entre els nous diagnòstics de VIH

El diagnòstic tardà per a l'any 2020 es situa en el 43%, valor similar a l'any anterior i per sota als valors de la zona UE/EEE [3] i estatals [4] per l'any 2019, 49% i 46%, respectivament (taula 1). A Catalunya, el diagnòstic tardà presenta una lleu tendència al descens en els darrers deu anys on per l'any 2010 s'obtenien valors del 49% (Figura 19).

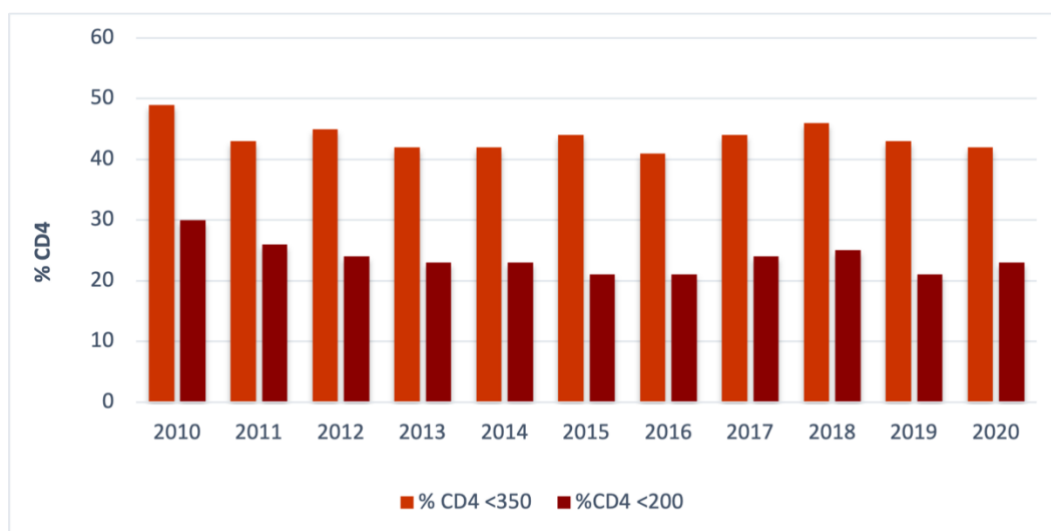

Figura 19. Evolució del percentatge del recompte de CD4<350 cel/μL i <200 cel/μL al diagnòstic de VIH, Catalunya 2010-2020.

El diagnòstic tardà va ser superior en les dones (51%) respecte als homes (42%), en el grup d'edat de 50-59 anys (50%), a excepció d'un únic cas en un home de 15-19 anys debutant amb Sida, en persones nascudes fora l'estat espanyol (45%) respecte els autòctons (39%) i en les PID (53%) respecte les altres vies de transmissió (Figura 20).

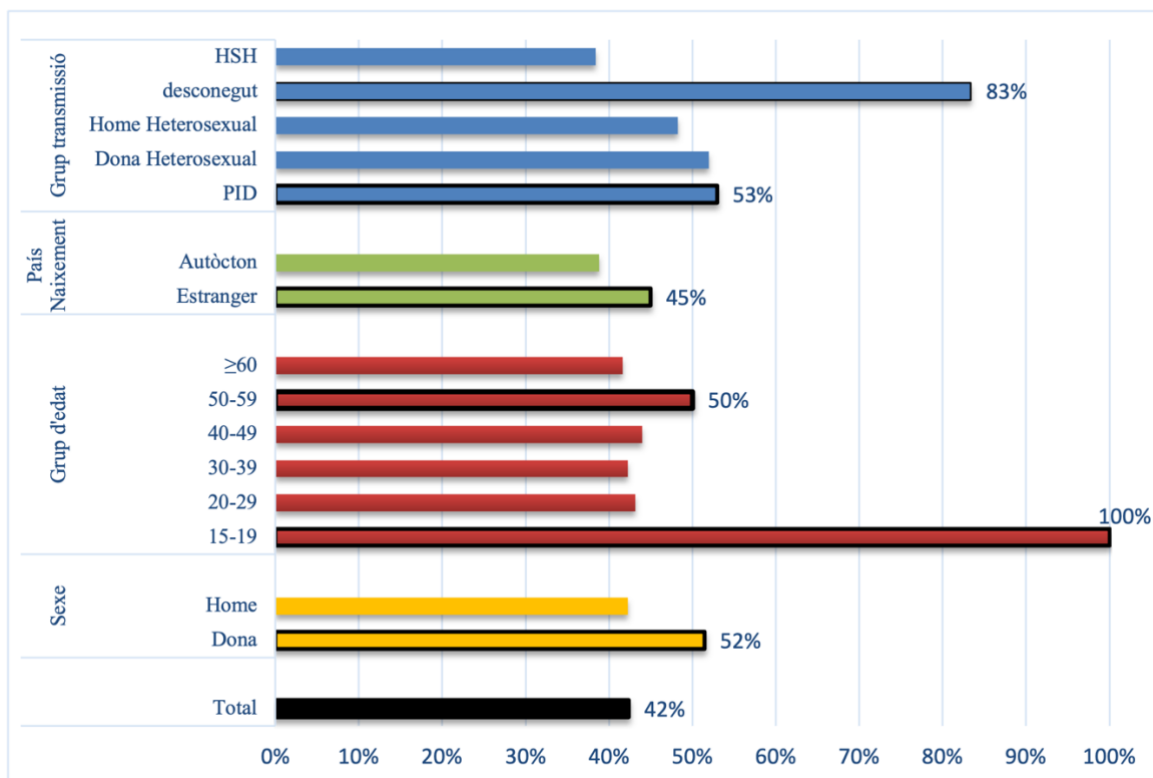

Figura 20. Percentatge de diagnòstic tardà (CD4<350) segons característiques demogràfiques i via de transmissió, Catalunya 2020.

L'evolució del diagnòstic tardà és al descens en totes les vies de transmissió. Des de l'any 2017, el diagnòstic tardà està en lleu descens en les dones heterosexuales disminuint una mitjana anual del 3% i del 8% en els homes heterosexuales. Els HSH es mantenen constants i les PID incrementen el diagnòstic tardà amb una mitjana anual del 9% (figura 21).

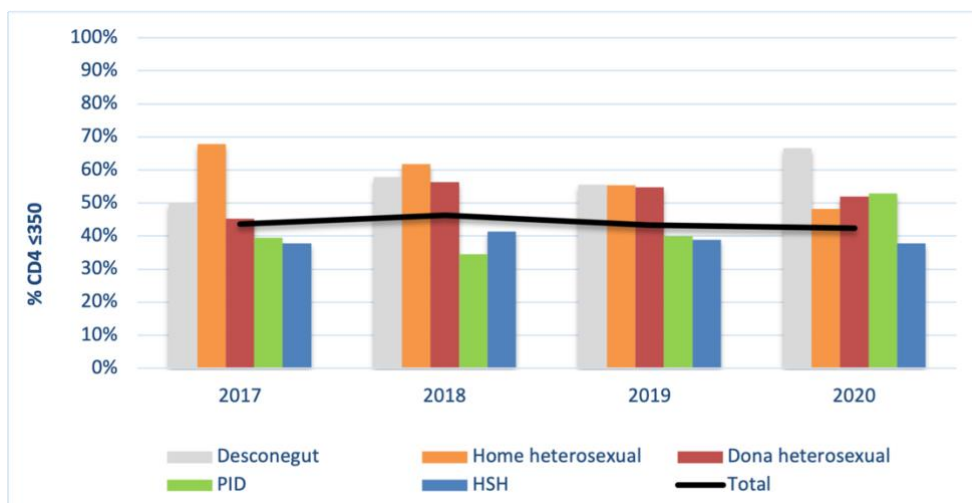

Figura 21. Evolució del percentatge de diagnòstic tardà (CD4<350) en els nous diagnòstics de VIH segons via de transmissió, Catalunya 2016-2020.

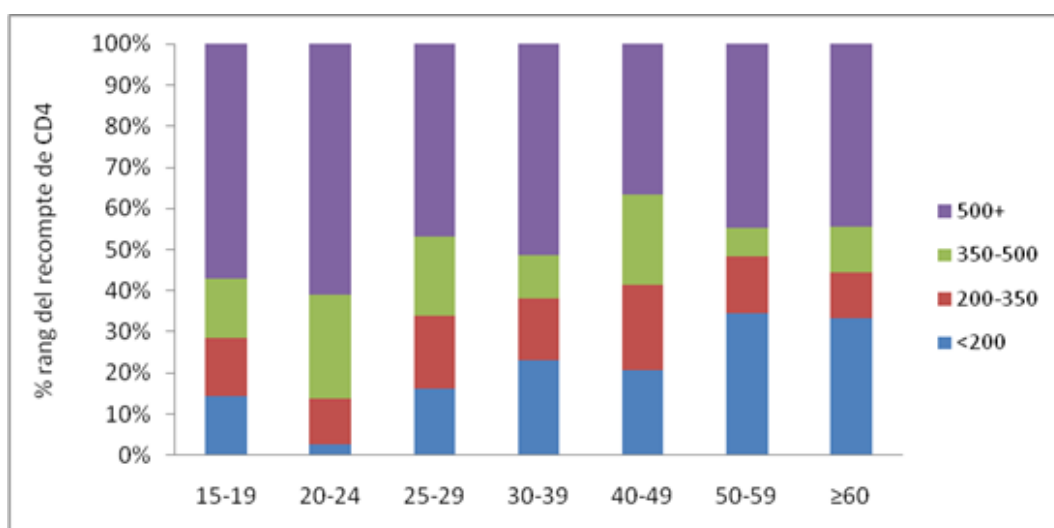

Figura 15. Distribució del recompte de CD4 al diagnòstic de VIH segons grup d'edat, Catalunya 2019.

3.2.7 Diagnòstic tardà avançat

Pel que fa al diagnòstic tardà de malaltia avançada, malgrat que la tendència dels darrers anys també ha estat al descens amb valors del 30% l'any 2010 fins al 21% al 2019, per a l'any 2020 es situa en el 24% representant un increment del 14% respecte l'any anterior (Figura 19).

Tanmateix, del total de diagnòstics de Sida per a l'any 2020, el 76% (22/29) van ser diagnosticats alhora (concomitant) al diagnòstic de VIH, un 15% més que al 2019. La distribució segons via de transmissió indica que, els casos de Sida diagnosticats de forma concomitant amb VIH van ser superiors en dones heterosexuals i HSH, 75% i 73% respectivament, seguit dels homes

heterosexuals i les PID, 67% per ambdós vies. Els casos amb transmissió desconeguda eren 100% concomitants (figura 22). En totes les vies de transmissió, a excepció de les PID (50%), la detecció no ha estat superior als 90 dies entre els dos diagnòstics.

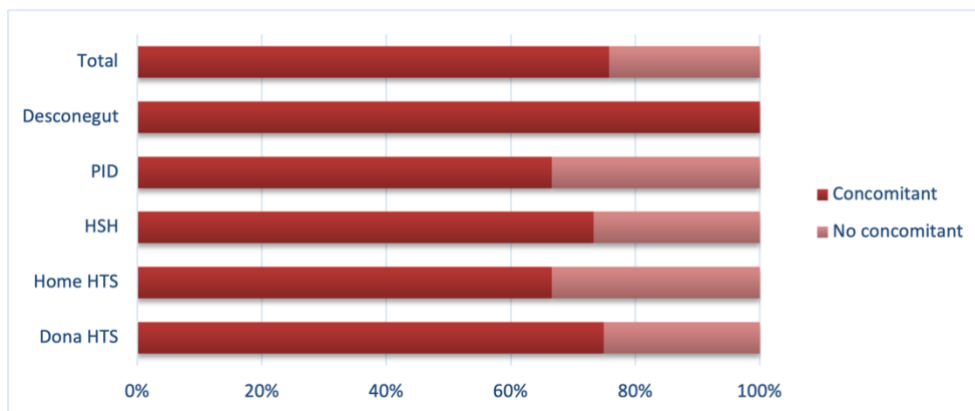

Figura 22. Percentatge de casos de Sida diagnosticats de manera concomitant al diagnòstic de VIH, Catalunya 2020.

3.2.8 Malaltia indicativa de Sida

Les malalties indicatives de Sida més freqüents notificades durant l'any 2020 van ésser la pneumònia per *Pneumocystis jirovecii* (36%), la infecció per *Mycobacterium tuberculosis* disseminada (18%), la tuberculosi pulmonar (14%) i la candidiasi esofàgica (11%) (figura 23).

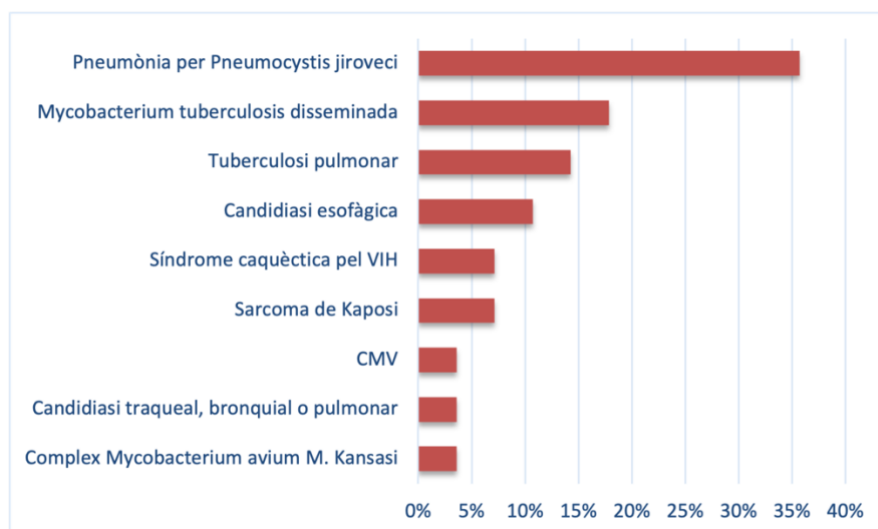

Figura 23. Distribució de les malalties indicatives de Sida, Catalunya 2020.

4 Altres malalties infeccioses en els nous diagnòstics de VIH i Sida

Per a l'any 2020, entre els nous diagnòstics de VIH, un 33% presentaven un diagnòstic previ d'ITS en els darrers 12 mesos al diagnòstic de VIH. D'aquests, el 56% eren sífilis i el 22% tant per la infecció genital per clamídia com per la gonocòccia. Un 5 i 6% eren portadors de l'antigen HBsAg i l'anticòs AcVHC, respectivament i un 9% presentaven una prova de tuberculina positiva. Pel que fa als diagnòstics de Sida, un 8% presentaven un diagnòstic previ d'ITS, tots gonocòccia, un 4 i 8% eren portadors de l'antigen HBsAg i l'anticòs AcVHC, respectivament i un 8% presentaven una prova de tuberculina positiva.

5 Conclusions

- La taxa global de VIH i Sida es va situar en 4,2 i 0,4 casos per cada 100000 habitants, respectivament l'any 2020.
- La disminució gradual en el nombre de nous diagnòstic del VIH durant el període 2010-2019 amb un promig anual del 3%, s'ha vist alterada l'any 2020 amb una reducció del 50% en els nous diagnòstics de VIH respecte l'any anterior. La Sida disminueix un 58% respecte el 2019 quan presentava una reducció anual promig per al període 2010-2019 del 10%.
- Els homes van presentar percentatges superiors a les dones tant en els nous diagnòstics de VIH com de Sida, 87% i 79%, respectivament i seguint la mateixa tendència d'anys anteriors. La disminució en la taxa del 2020 respecte el 2019 ha estat del 49% en les dones i del 51% en els homes, amb una taxa de 1,06 per a les dones i de 7,5 per als homes al 2020.
- L'edat mitjana dels nous diagnòstics de VIH es situa en 36 anys, 37 anys en les dones i 35 anys en els homes. El grup majoritari en les dones es situa en els 20-29 anys (38%) mentre que en els homes i en el global el grup d'edat majoritari es situa en els 30-39 anys, 44% i 42%, respectivament.
- Tot i que respecte l'any anterior, per a l'any 2020 la taxa de nous diagnòstics de VIH en estrangers es redueix més que en autòctons, 53 i 51%, respectivament, encara més de la meitat dels nous diagnòstics de VIH (62%) s'han produït en persones nascudes fora l'estat espanyol, percentatge que ha increment en els darrers cinc anys. Per tant, cal diversificar els programes de prevenció per adaptar-los a les necessitats d'aquest col·lectiu especialment vulnerable.
- La transmissió sexual entre HSH continua essent la via de transmissió més freqüent tant l'any 2020 (62%) com durant tot el període 2010-2019 (59%). L'any 2020, els homes i les dones heterosexuales van disminuir en major proporció respecte l'any anterior, 63% i 52%, respectivament, seguit de les PID i els HSH, 54% i 47%, respectivament. Mentre que, per al període 2010-2019, totes les vies de transmissió disminuïen a excepció dels HSH que presentaven un lleu increment (6%) en el nombre de nous diagnòstics de VIH.
- El grup d'edat majoritari segons via de transmissió es situa entre els 30-39 anys, a excepció de les dones heterosexuales que és de 20-29 anys. Pel

que fa a l'origen, el nombre de casos en estrangers és fins a 1,5 vegades superior als autòctons a partir de 2017 en totes les vies de transmissió.

- Durant l'última dècada s'ha produït un augment de la mediana del recompte de CD4 a l'inici del TAR del 63%. El percentatge de nous diagnòstics amb recomptes per sota de 350 CD4 es manté estable respecte l'any anterior però, per sota de 200 CD4 incrementa un 14%. Així que, tot i la millora en el retràs diagnòstic i de malaltia avançada respecte l'any 2010, per a l'any 2020 s'obtenen encara xifres elevades, com el 43% dels nous diagnòstics de VIH amb recomptes inferiors a 350 CD4 o el 24% de malaltia avançada.
- Les dones (51%), el grup d'entre 50-59 anys (50%), els nascuts fora l'estat (45%) i les PID (53%) van presentar percentatges inferiors de 350 CD4.
- El 76% de nous diagnòstics de Sida van ser diagnosticats alhora al diagnòstic de VIH, i per tant, amb diagnòstic tardà avançat d'infecció pel VIH, incrementant un 15% respecte el 2019.
- El 33% dels nous diagnòstics de VIH havien presentat un diagnòstic previ d'ITS, destacant la sífilis com la infecció més freqüent. Per tant, cal reforçar el cribratge del VIH davant un diagnòstic d'ITS i a l'inrevés.
- L'any 2020 s'incrementa notablement el descens en els nous diagnòstics de VIH en un 50% respecte el 3% de promig anual pel període 2010-2019, atribuïble d'una banda a la tendència al descens dels darrers anys i a la pandèmia de SARS-CoV2 i el seu impacte en els programes diagnòstics, serveis assistencials i els propis sistemes d'informació i de vigilància epidemiològica, que pot haver emmascarat notablement la situació real d'aquesta infecció. Aquest fet pot comportar a curt termini, un increment en el nombre de casos amb retràs diagnòstic i un augment del retràs de notificació als sistemes de vigilància.
- S'ha de continuar persistent tant en l'esforç d'augmentar el diagnòstic i tractament precoç de les persones que viuen amb VIH, així com mantenir i reforçar la vigilància i les mesures preventives pertinents, tenint en compte les poblacions clau per intensificar intervencions específiques i el més eficients possibles.

6 Taules

Regió	Catalunya	Espanya	Europa EU/EEA
Darreres dades disponibles	2020	2019	2019
VIH (N)	329	2698	24801
VIH (Taxa)	4,2	7,4	5,4
Ratio home:dona	7	6	3,1
Via de transmissió (%)			
Dona HTS	9,1	22,9	16,1
Home HTS	10,9		16,7
HSH	62,3	56,6	38,7
PID	5,5	2,6	3,9
TV	0	0	0,7
Desconegut	7,3	0	23,6
Retard Diagnòstic			
CD4<350	43	45,9	49,7
SIDA (N)	29	351	2772
SIDA (Taxa)	0,4	0,7	0,5

Taula 1. Característiques epidemiològiques dels nous diagnòstics de VIH i Sida notificats als sistemes de vigilància nacionals i de la regió europea EU/EEA.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Sexe												
Home	538	88,6%	580	87,2%	565	85,2%	597	86,9%	573	87,6%	287	87,2%
Dona	69	11,4%	85	12,8%	98	14,8%	90	13,1%	81	12,4%	42	12,8%
Grup Edat												
≤14	0	0,0%	1	0,2%	1	0,2%	1	0,1%	1	0,2%	0	0,0%
15-19	12	2,0%	12	1,8%	7	1,1%	7	1,0%	12	1,8%	2	0,6%
20-29	164	27,0%	172	25,9%	202	30,5%	204	29,7%	212	32,4%	98	29,8%
30-39	218	35,9%	268	40,3%	242	36,5%	258	37,6%	223	34,1%	139	42,2%
40-49	147	24,2%	126	18,9%	134	20,2%	130	18,9%	135	20,6%	58	17,6%
50-59	49	8,1%	67	10,1%	61	9,2%	64	9,3%	54	8,3%	20	6,1%
≥60	17	2,8%	19	2,9%	16	2,4%	23	3,3%	17	2,6%	12	3,6%
Origen												
Espanya	322	53,0%	360	54,1%	283	42,7%	256	37,3%	209	32,0%	72	21,9%
Altres països	243	40,0%	255	38,3%	273	41,2%	325	47,3%	328	50,2%	119	36,2%
Desconegut	42	6,9%	50	7,5%	107	16,1%	106	15,4%	117	17,9%	138	41,9%
TOTAL	607		665		663		687		654		329	

Taula 2. Evolució dels nous diagnòstics de VIH segons característiques demogràfiques. Catalunya 2015-2020.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa
Sexe												
Home	538	14,6	580	15,7	565	15,2	597	16,0	573	15,2	287	7,5
Dona	69	1,8	85	2,2	98	2,5	90	2,3	81	2,07	42	1,1
Grup Edat												
≤14	0	0,0	1	0,1	1	0,1	1	0,1	1	0,1	0	0,0
15-19	12	3,0	12	3,0	7	1,7	7	1,7	12	3,0	2	0,5
20-29	164	19,5	172	20,5	202	24,1	204	24,3	212	25,3	98	11,7
30-39	218	20,9	268	25,7	242	23,2	258	24,7	223	21,3	139	13,3
40-49	147	11,2	126	9,6	134	10,2	130	9,9	135	10,3	58	4,4
50-59	49	4,5	67	6,1	61	5,6	64	5,9	54	4,9	20	1,8
≥60	17	0,9	19	1,0	16	0,8	23	1,2	17	0,9	12	0,6
Origen												
Espanya	322	5,2	360	5,8	283	4,5	256	4,1	209	3,4	72	1,2
Altres països	243	19,0	255	19,7	273	20,5	325	23,5	328	22,3	119	7,5
TOTAL	607	8,08	665	8,8	663	8,8	687	9,04	654	8,5	329	4,2

Taula 3. Evolució de la taxa per 100000 habitants dels nous diagnòstics de VIH segons característiques demogràfiques. Catalunya 2015-2020.

Grup de transmissió	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
PID	25	4,1%	42	6,3%	49	7,4%	43	6,3%	39	6,0%	23	7,0%
Home heterosexual	97	16,0%	84	12,6%	102	15,4%	108	15,7%	98	15,0%	35	10,6%
Dona heterosexual	55	9,1%	69	10,4%	79	11,9%	70	10,2%	63	9,6%	30	9,1%
HSH	407	67,1%	437	65,7%	408	61,5%	429	62,4%	419	64,1%	218	66,3%
Transmissió vertical	0	0,0%	0	0,0%	1	0,2%	1	0,1%	1	0,2%	0	0,0%
Desconegut	23	3,8%	33	5,0%	24	3,6%	36	5,2%	34	5,2%	23	7,0%
TOTAL	607	100,0%	665	100,0%	663	100,0%	687	100,0%	654	100,0%	329	100,0%

Taula 4. Evolució dels nous diagnòstics de VIH segons Grup de Transmissió. Catalunya 2015-2020.

VIH	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa
Alt Pirineu i Aran	0	0,0	2	3,0	5	7,4	6	8,9	1	1,5	0	0,0
Barcelona	407	24,0	422	24,9	427	25,2	402	23,7	391	23,1	232	13,7
Camp de Tarragona	31	5,1	33	5,4	43	7,1	40	6,6	29	4,8	5	0,8
Catalunya Central	12	2,3	14	2,7	17	3,2	31	5,9	17	3,2	4	0,8
Girona	42	4,9	48	5,6	50	5,8	57	6,6	66	7,7	42	4,9
Lleida	16	4,4	17	4,7	20	5,5	16	4,4	28	7,7	4	1,1
Àmbit Territorial Metropolità Nord	50	2,5	57	2,9	54	2,7	78	3,9	73	3,7	34	1,7
Àmbit Territorial Metropolità Sud	47	3,4	69	5,0	45	3,3	47	3,4	47	3,4	7	0,5
Terres de l'Ebre	2	1,1	3	1,7	2	1,1	10	5,7	2	1,1	1	0,6
Total Catalunya	607	7,8	665	8,5	663	8,5	687	8,8	654	8,4	329	4,2

SIDA	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa
Alt Pirineu i Aran	1	1,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Barcelona	52	3,1	53	3,1	45	2,7	50	3,0	27	1,6	13	0,8
Camp de Tarragona	6	1,0	4	0,7	7	1,2	7	1,2	1	0,2	3	0,5
Catalunya Central	2	0,4	3	0,6	1	0,2	1	0,2	3	0,6	1	0,2
Girona	17	2,0	21	2,4	18	2,1	22	2,6	19	2,2	9	1,0
Lleida	4	1,1	1	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,3	1	0,3
Àmbit Territorial Metropolità Nord	4	0,2	13	0,7	6	0,3	7	0,4	10	0,5	1	0,1
Àmbit Territorial Metropolità Sud	10	0,7	11	0,8	7	0,5	7	0,5	4	0,3	1	0,1
Terres de l'Ebre	2	1,1	1	0,6	0	0,0	3	1,7	0	0,0	0	0,0
Total Catalunya	98	1,3	107	1,4	84	1,1	97	1,2	65	0,8	29	0,4

Taula 5. Evolució de la taxa per 100000 habitants dels nous diagnòstics de VIH i Sida segons Regió Sanitària, Catalunya 2015-2020.

7 Referències

1. DECRET 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics. Disponible a: https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=702922&language=ca_ES
2. Definició de cas de les malalties de declaració obligatòria disponible a: https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/ Professionals/Vigilancia_epidem iologica/documents/arxius/spdefimdo.pdf.
3. European Centre for Disease Prevention and Control/WHO Regional Office for Europe. HIV/AIDS surveillance in Europe 2020 – 2019 data. Stockholm: ECDC; 2020
4. Unidad de Vigilancia de VIH y Comportamientos de Riesgo. Vigilancia Epidemiológica del VIH y Sida en España 2019: Sistema de Información sobre Nuevos Diagnósticos de VIH y Registro Nacional de Casos de Sida. Plan Nacional sobre el Sida - D.G. de Salud Pública, Calidad e Innovación / Centro Nacional de Epidemiología - ISCIII. Madrid; Nov 2020.